

Т. Л. Новицька,

науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових
інформаційних систем

(Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України,
м. Київ)

ІНТЕГРАЦІЯ ІДЕНТИФІКАТОРІВ ORCID З ЕЛЕКТРОННОЮ БІБЛІОТЕКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Сьогодні результати своїх наукових досліджень науково-педагогічним працівникам доцільно зберігати в електронних бібліотеках, які є відкритими сховищами даних. Однією з таких відкритих систем є ЕБ НАПН України, інформаційні ресурси якої складають результати психолого-педагогічних досліджень, що можна переглянути і завантажити з будь-якого комп'ютера у будь-який час. Крім того, за допомогою статистичного модуля в ЕБ можливий моніторинг використання інформаційних ресурсів та контроль за науковою діяльністю науково-педагогічних працівників. У сховище ЕБ можна вносити опубліковані, прийняті до публікації, у процесі публікації або неопубліковані інформаційні ресурси, як за визначеною науковою темою, так і без НДР. Тому незалежно від статусу інформаційного ресурсу, його можна завантажувати в ЕБ, а отже контролювати наукову діяльність автора дослідження. ЕБ НАПН України – це один із важливих інструментів впровадження результатів наукових досліджень [1]. Тобто, ЕБ НАПН України сприяє оприлюдненню та розповсюдженню інформаційних ресурсів науково-педагогічних працівників через мережу Інтернет. Завдяки сумісності ЕБ НАПН України з наукометричною базою даних Google Scholar, відбувається індексація наукових публікацій та підраховуються дані про їх цитування. Отже, використання ЕБ НАПН України забезпечує відкритий доступ до результатів педагогічних досліджень, прискорює процеси дослідження та цитування публікації, сприяє інтеграції України до єдиного світового інформаційно-освітнього простору, зменшує наукову ізоляцію

вітчизняної наукової спільноти, забезпечує можливість оперативного пошуку потрібного цифрового контенту [1].

Станом на липень 2017 року в ЕБ НАПН України зберігається більше 10000 ресурсів майже 2000 авторів. Це відносно велика кількість метаданих, що вимагає точні дані кожного поля форми опису ресурсів, для правильної індексації результатів наукових досліджень в мережі Інтернет. Завдяки сервісу перегляду за Автором, можна вибрати ресурси конкретного автора, що зберігаються в ЕБ під прізвищем та відповідним представленням ім'я та по батькові автора. Але прізвище, ім'я, по батькові автора наукових праць в ЕБ можна представити різними способами. Наприклад, ім'я та по батькові автора написати повністю, частково або скорочено; у випадку часткових або скорочених ім'я та по батькові часто виникає дублювання прізвища ім'я та по батькові з іншим автором ресурсів ЕБ. А у світовому масштабі однакових прізвищ, ім'я та по батькові науково-педагогічних дослідників в мережі Інтернет ще більше, та співставлення особистих даних дослідників з їх науковими результатами відбувається не досконало і виникають труднощі з відповідністю представлення автора у ресурсах мережі Інтернет. Тому для вирішення неоднозначності прізвища, ім'я, по батькові автора наукових досліджень в мережі Інтернет доцільно використовувати унікальний ідентифікатор науковця ORCID iD, що вирішує проблеми ідентифікації вчених на міжнародному рівні, пов'язані зі зміною прізвищ, однакових імен та прізвищ, змінної транскрипції і порядку складних імен, де існують середні імена; загальних імен, ініціалів і т.д. [2].

В ЕБ НАПН України прізвище, ім'я, по батькові автора інформаційних ресурсів можна вносити тільки українською або англійською мовами, причому версія написання повного, часткового або скороченого ім'я та по батькові може бути тільки одна. Тобто, якщо в ЕБ зберігаються результати науково-педагогічних досліджень автора, прізвище, ім'я, по батькові якого вже внесені українською або англійською мовою, тоді в наступні описи ресурсів цього автора потрібно вносити прізвище, ім'я, по батькові однозначно існуючому варіанту

українського або англійського написання прізвища, ім'я та по батькові того ж автора в ЕБ. Наприклад, в ЕБ НАПН України зберігаються інформаційні ресурси одного і того ж автора: «Zinchenko V.V.» та «Зінченко В.». У наступному інформаційному ресурсі цього автора, що потрібно внести в ЕБ, прізвище, ім'я та по батькові опубліковані «Зінченко В.В.». Тоді у формі опису ресурсу потрібно вказувати автора «Зінченко В.», щоб система правильно співставила і внесла новий ресурс до ресурсів автора «Зінченко В.». Зрозуміло, якщо результати науково-педагогічного дослідження опубліковані англійською мовою, тоді потрібно у формі опису ресурсу вказувати прізвище, ім'я та по батькові цього автора «Zinchenko V.V.».

Але результати своїх досліджень науково-педагогічні працівники можуть опубліковувати різними мовами, тому прізвище, ім'я та по батькові автора також будуть відповідними мовами. Крім того, варіанти написання прізвища, ім'я та по батькові автора можуть відрізнятися за багатьох причин...

ЕБ НАПН України одна з перших інтегрувала унікальний ідентифікатор науковця ORCID iD на базі програмного забезпечення EPrints 3, тим самим вирішивши проблему ідентифікації авторів на міжнародному рівні, інформаційні ресурси яких зберігаються в ЕБ. До цього інтеграція ORCID iD відбулась із програмним забезпеченням DSpace інституційного репозитарію Національного університету «Києво-Могилянська академія» eKMAIR [3].

Тепер у формі опису інформаційного ресурсу є додаткове поле «ORCID», в яке потрібно вносити номер ORCID ID науково-педагогічного працівника (Рис. 1).

* Автор:	Автор	Електронна пошта	ORCID
	Чеботарьова, О.В.	olena.chebotareva@gmail.com	0000-0002-4560-3708

Рис. 1. Поле «Автор» форми опису інформаційного ресурсу

Тоді у бібліографічному описі інформаційного ресурсу відобразиться посилання на сторінку облікового запису автора у системі ORCID (Рис. 2).

Рис. 2. Бібліографічний опис ресурсу з унікальним ідентифікатором науковця ORCID iD та активним посиланням на сторінку облікового запису в ORCID автора

Отже, завдяки інтеграції ідентифікаторів ORCID з ЕБ НАПН України, можна «ідентифікувати» опубліковані результати дослідження автора, перейшовши з сайту ЕБ на сторінку облікового запису автора у системі ORCID.

ЛІТЕРАТУРА

1. Спирін О.М. Використання електронних систем відкритого доступу для інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень / Спирін О.М., Яцишин А.В., Іванова С.М., Кільченко А.В., Лупаренко Л.А. // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2016. – Том 5, Вип. 55. - С. 136-174. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1501/>
2. Новицька Т.Л. Система авторських ідентифікаторів ORCID [Електронний ресурс] / Новицька Т.Л., Марченко О.О. // III Міжнародної науково-практичної конференції "Інформаційні технології в освіті, науці, і техніці" (ІТОНТ - 2016): Черкаси, 12-14 травня 2016 р. - м.Черкаси: ЧДТУ. – 2016. – С. 197-199. - Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/166240/>
3. eKMAIR – перший український репозитарій, що інтегрувався з ORCID. - Режим доступу: <http://unistudy.org.ua/ekmair/> - Заголовок з екрана.